

318 EPITOME DOCTRINÆ MORALIS ET CANONICÆ
subtrahantur à jurisdictione Episcopi, requiritur, ut actu inser-
viant suæ Religioni, ut latè docet Pontifex. De Synod. Diœces.
Lib. 6. Cap. 3. n. 4.

OBSTETRIX.

Debent obstetrics diligentius examinari à Parocho, num sciant ea, quæ necessaria sunt ad S. Baptismum conferendum. Tunc autem si baptizaverint, in templo supplendæ sunt cæremoniæ; non tamen sub conditione iterandus est Baptismus indiscriminatim ex eo, quòd ab obstetricie, aliisve similibus tinctus sit puer, sed inquirendum numquid aliquid necessarium omiserint. Institut. Eccl. 8. n. 6.

OFFICIUM DIVINUM.

In recitatione divini Officii pro aliqua morali difficultate dis-
pensando commutare potest major Pœnitentiarius. Bulla *Paster
bonus*. Bull. T. I. n. 95. §. 30.

ORATIO.

Indulgentiæ jam concessæ pro orationibus seu vocaliter, seu
mentaliter, confirmantur in Bull. *Quemadmodum*. Bull. T. II.
n. 23.

Qui rudes homines piè orandi, seu meditandi exercitationem
docuerint, quique institutionibus hisce interfuerint, toties quo-
ties lucrantur indulgentiam septem annorum, et totidem quadra-
genas, dummodo verè pœnitentes sint, ac sacra Communione
refecti: Const. *Quemadmodum*. Bull. T. II. n. 23. Item qui id
præstinent assidue, semel singulis mensibus, verè pœnitentes,
et sacra Communione refecti, et pro consueto Indulgentiarum
more orantes, plenariam Indulgentiam animabus etiam Purga-
torii applicabilem consequi possunt. Quod itidem obtineri ab iis
potest, qui quotidie toto mense uno saltem horæ quadrante ora-
tioni mentali operam dederunt, dummodo sint verè pœnitentes
et confessi, ac sacra Communione refecti, et oraverint pro con-
cordia, etc. Quapropter suadet Pontifex, ut Episcopi injungant
singulis præcipuarum Ecclesiarum Præpositis in Civitatibus, et
singulis Parochis in oppidis, ut certa diei hora ad campanæ so-
num invitent fideles, sive ut in Ecclesiam ad hoc exercitium con-
veniant, sive ut id privatim in dominibus præstent.

Peccatorum orantium tria sunt genera. Alii scilicet in statu
peccati mortalis degunt et se credunt contritos, quamvis non
sint. Eorum oratio rite instituta à Deo exauditur. Alii dolent qui-
dem de peccato, sed non ita ut ab eo se expediant; hi verò,
ut eniti, ac se liberare valeant, si ideo Deum deprecantur, ea
saltem impetrabunt, quæ ad æternam suam salutem pertinent.
Sunt tandem qui nec dolent de peccato, nec enituntur ut è statu
illo exeant, imò nec volunt; si quid illi petierint à Deo vel spi-
rituale, vel temporale, rarò exaudiuntur. Ita ex Suarez. Instit.
Eccles. 62. num. 10.

EX OPERIBUS BENEDICTI XIV

319

ORATORIUM PRIVATUM.

Non obstante Decreto Clementis XI, fas est Episcopis altaria
erigere, ibique celebrare, vel celebrari facere extra suas domos
in domibus laicorum, quando ibi agunt per modum habitationis,
veluti si ibi sunt occasione visitationis, vel itineris, vel hospitio
ibidem recepti. Const. *Magno cum animi* Bull. Tom. III.
n. 48. §. 7.

Indultarii, coram quibus celebrari potest Missa in Oratoriis
privatis, sunt illi, qui nominantur in fronte, seu in inscrip-
tione Brevis; illis non præsentibus, Missa celebrari non potest.
ibid. §. 14. 15.

Si tamen in corpore Brevis nominatur aliquis, coram quo
Missa celebrari possit, etiamsi ille non veniat in fronte seu in
scriptione Brevis, adhuc tamen eo præsente Missa celebrari po-
test. ib. §. 16.

Sacramentum Pœnitentiæ vétitum est ibi administrari, vel
ab ipsis pariter Regularibus. ibid. §. 20. Communio sacra non
potest hic administrari, nisi accedat Episcopi licentia. §. 23.

ORATORIA PUBLICA.

Nullum jus assistit Parocho, ne in Oratoriis publicis intra
suam Parœciā Missa celebretur ante absolutam Missam Pa-
rochiale, ex Decretis S. C. Inst. Eccl. 44. n. 11. Potest tamen
id vetare Ordinarius, dummodo tamen Missa in Ecclesia Paro-
chiali hora opportuna celebretur. Quæ verba sunt Decreti S. C.
ibid. n. 12.

In Archiepiscopatu tamen Bononiensi, si Oratorium publi-
cum distet a Parochiali unum milliare, permittitur hæc anti-
cipatio, onere tamen injuncto Capellano annunciandi Festa de
præcepto, Evangelium explicandi, sicut et Catechismum, ac
Doctrinam Christianam habendi, quod etiam mandatur à Cle-
mente XII in Encyclica ad Episcopos Italæ data anno 1735,
ibid. n. 15.

ORDINES.

Ordinem verum esse novæ legis Sacramentum ex consensu
Theologorum omnium et Concilii Trid. definitione Sess. 23.
can. 3. certum est. Id verò Sacerdotio convenire una est omnium
Theologorum Catholicorum vox, nec sine periculo gravis erroris
id negaretur de Episcopatu, quamvis diversum non esse Ordin-
em à Sacerdotio, sed ejus extensionem, perfectionem, et com-
plementum teneretur. De diaconatu quanquam certum non sit de
fide ex sensu quorundam Theologorum, attamen ex Tridentini
definitione inferri posse videtur.

De cæteris singularibus Ordinibus disceptant Theologi, quam-
vis de Subdiaconatu aliquando minor sit quæstio præ cæteris
inferioribus Hanc definiendam Pontifex nequaquam se assump-

sisse profitetur. Quare vetat Episcopis, ne Sacrilegii criminis in suis Synodis eos damcent, qui cum conscientia peccati lethalis Ordines Diaconatu inferiores susciperent. Quamvis alio nomine se sacrilegii gravis reos statuerent, cum sacra Ordinatio fieri plerumque non soleat, nec possit extra Missarum solemnia, in quibus recens iniciati sacra Eucharistia participant, cui irreverentiam gravem irrogaret ille, qui cum conscientia gravis peccati ad eam suscipiendam accederet. De Synod. Diœc. l. 8. c. 9. per totum.

De materia hujus Sacramenti dubietas intercedit (de Sacerdotio, Episcopatu, et Diaconatu res est) num in Instrumentorum traditione, num verò in impositione manuum, num tandem in utraque simul consistat? Quin et de impositione manuum dubii hæremus; tria est enim. Ex quo fit, ut si in aliquo rerum articulo omitti aliquid contigerit, ex responso S. C. censeat Pontifex, ut simul tota Ordinatio sub conditione iteretur. De Syn. Diœces. lib. 8. cap. 10.

In denuntiationibus, quas plerique Episcopi Ordinationes sacras imituri per Archidiaconum suum præmittunt; suæ scilicet non esse intentionis, illos ordinare, qui irregularitate, cæterisque Canonicis impedimentis tenentur; unicus plerumque est scopus, ut sic vitios deterreant; serio tamen volunt quemlibet sibi propositum consecrare. Neque enim censendi sunt vel gravis peccati se reos statuere, plane contrariae voluntati insistendo. Commisuros enim gravem culpam, si id voluerint, omnes fatentur. Censem tamen Pontifex præstare, ut ea denuntiatio omittatur, atque intra fines edicti, quod in Pontificali Romano habetur, Episcopi sese contineant. In eo enim edicto sub excommunicationis poena præcipitur, ne quis Canonico detentus impedimento accedere audeat. ib. c. 11. Vide etiam de hac quæstione. De Sacrif. Miss. l. 3. cap. 10.

Sacri verò Ordines intra Missarum solemnia nec ab alio, quam ab Episcopo ordinante celebranda, conferendi sunt, ut reum se gravis culpæ Episcopus constitueret, qui alio Sacerdote celebrante ipse interim sacrae Ordinationis ministerium prestat. Valeret tamen Ordinatio. De Syn. Diœc. l. 8. c. 11. n. 5 et 6.

Beneficium, ad cuius titulum Ordines conferuntur, debet tantum ex redditibus ferre, quantum sufficit ad Clerici sustentationem honestam, juxta taxam ab Episcopo definiendam; detractis tamen oneribus, non tamen Missarum, saltem nisi aliter Episcopus statuerit. Si verò Clericus ordinetur in loco domicilii, et beneficium obtineat in alia Diœcesi, tunc si beneficium poscit perpetuam residentiam, sustentatio ista dirigenda est juxta taxam Synodalem loci, ubi est beneficium; secus verò statuendum est, si residentiam non exposcat juxta ac statuit Innoc. XIII in sua Constit. Apostolici Ministerii. Hæc omnia de Syn. Diœc. l. 12. c. 9. n. 2.

Ordines sacri conferendi sunt primario titulo Beneficii Ecclesiastici; nec nisi in subsidium pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum conferri possunt ab Episcopo ad titulum Pensionis, vel Patrimonii ex Trid. Sess. 21. c. 2. de Refom. Nec, nisi con-

currat necessitas, vel commoditas Ecclesiae, licitum id esse edixit S. C. Concilii in Encyclica die 13 Maii 1679 jussu Innoc. XI exarata. Inst. Eccles. 26. n. 2.

Ad Ordines conferendos censem Pontifex ex Conc. Trid. Sess. 23. de Ref. c. 2. non esse positum in arbitrio Episcopi, ut Ordines minores det ignorantibus linguam Latinam, si spem ostendant futuri profectus: nam Concilium exigit, ut saltem linguam Latinam intelligent; et arbitrium Episcopi, de quo ibidem, cadit super interstitia, non super scientiam Latinæ linguae. Inst. Eccl. 42. n. 2.

Quoniam verò ad sacros Ordines requirit Trid. ib. cap. 14. scientiam requisitam ad docendum populos necessaria ad salutem, ac ad administranda Sacraenta; ideo Subdiaconatui convenit ut præcedat annus integer studii, sive Theologiae moralis, sive scolasticæ, sive Juris Canonici. Biennium verò ad Diaconum ordinandum, triennium ad Sacerdotes. Nec impletur mens Tridentini, si quis in Theologia morali tantum studuerit contractus, cambia etc. Concilium enim exigit, ut possit erudiri populus quoad necessaria ad salutem. ibid. n. 3.

Ordinum sacrorum interstitia dispensare etiam quoad Regulares, non quidem ad eorum Præsules, sed ad Episcopum ordinantem spectat; ut ex responso S. C. Instit. Eccl. 58. n. 1. Quanquam ab Episcopo deferendum sit iudicio Superiorum regularium, ut ex aliis Decretis S. C. ibidem.

Quoad Clericum secularum Episcopus dispensare potest, si agnoverit id postulare utilitatem, aut necessitatem Ecclesiae. Utilitas tunc resultat, cum pauci ministri suppetunt: Cum ordinandus provectior sit ætate, et simul etiam maximè provectus in studiis: seu tandem cum agitur de Parœcia, seu alio Beneficio exigente intra annum Ordinem sacrum, ut ex DD. ibid.

Cæterum si quis obtinuerit ad dispensationem interstitiorum indultum Sedis Apostolice; permissa est tamen ista dispensatio arbitrio Episcopi, ut Innocentius XII in sua resolutione die 4 Dec. 1693 in ejus Bullario. ibid.

Si quis obtinuerit privilegium à Sede Apostolica, ut ordinari possit extra tempora tribus diebus festivis interpolatis cum dispensatione interstitiorum, non potest Ordines recipere tribus diebus interpolatis quidem, sed festivis tantummodo, quia celebratur in illis festum duplex, sed non festum de præcepto. Licet enim in Brevi dicatur festis diebus, attamen festivum stylo Sedis Apostolice indicat diem festum de præcepto. Accedit Decretum S. C. Concilii, definens, dies festos accipiendos esse pro festis de præcepto. Inst. Eccl. 106. n. 6.

Ordines minores conferre non licet nisi mane diebus Dominicis, et festis duplicitibus de præcepto, quod postremum additum est Pontificali Romano ex nova correctione Urbani VII, cum prius tantum legeretur festis diebus duplicitibus; quare non licet ordinare iniciandos diebus duplicitibus, sed non festis de præcepto. Inst. Eccl. 106. n. 3.

Si quis recipiat Ordines minores eademque die Subdiaconatum, incidere in suspensionem vi Decretalis in Cap. *de eo, qui furtive ordines susc.* Doctores quidam censent, quanquam alii negant. Inst. Eccl. 106. n. 8. Vetitum est tamen id agere, ut ex pluribus Decr. S. C. firmatur. ib.

Si Clericus sacris initiandus sit consuetudine aliqua peccandi adstrictus, modò verò ita sincera exhibeat resipisciendi argumenta, ut Confessarius verè eum contritum judicare possit, nolit autem poenitens ille Confessario suadenti, ut differat susceptionem sacri Ordinis, acquiescere, firmusque statuat statim se solemnii voto obstringere; utrum in ea voluntate sic obsfirmatus possit absolvī, quæstio est anceps, adeoque suadendum est illi, ut prudentem et doctum virum consulat, à quo remedia petat, et consilium. De Syn. Dioc. I. 11. c. 2. n. 17. 18.

Ordines minores collati ab Abbatore nullum ad id obtinente privilegium, neque licite conferuntur, neque valent. Si verò conferantur ab Abbatibus habentibus jus conferendi illos certo personarum generi, et quos initiauerint ad alterum genus pertineant, illicite conferuntur, sed tamen validè; ita ex variis Decretis. S. C. De Syn. Dioc. I. 2. c. 11. n. 8 et 9.

Cum Regularibus faciliorem se præbere potest Episcopus in ordine ad examen, ut ex Salm. Theol. Moral. tr. 8. c. 5. Dub. 2. Punct. 2. n. 47. Facilius etiam dispensare cum illis potest ab interstitiis, conformando se iudicio Superioris regularis testantis de sufficientia causæ. Inst. Eccl. 23. num. 1.

Episcopus alienos subditos per dimissorias ad se directas ordinatur, non tenetur quidem ordinandum novo examini subjecere, cùm id à proprio Episcopo sit præstandum, ut ex communī Doctorum sententia; at si velit novæ discussioni illum subjecere, potest, ut sæpius à S. C. Concilii definitum est. At Episcopus Suffraganeus ad supplendas Diocesani vices assumptus, nec tenetur, nec potest, ut ab eadem Congregatione decisum est in causa Elbor. Dubior. die 22 Augusti anni 1721, cui tamen fas est ab Ordinatione illius abstineri; si aliqua justa causa suppetat ad eum removendum. De Syn. Dioc. I. 12. c. 8. num. 7.

Ordinatus, ut validè id præstet, debet habere intentionem virtualem saltem externam et internam suscipiendi quod Ecclesia intendit ab eo suscipi. Quòd si coactus gravis mali metu animum intendat ad suscipiendos Ordines, ut malum illud vitet, tunc utique ordinatio valet. De Sacr. Miss. I. 7. c. 10. n. 12. Si verò recipiat absque intentione interna, profectò ordinatio non valet. Nec valet etiam, si habuerit animum indifferentem, id est nec voluntatem suscipiendi, et non suscipiendi Ordines. Pro invaliditate hujus ordinationis referunt Decretum S. Congregationis.

In Sacra Congregatione die 31 Martii 1685, agitatum est, num Clericus (qui falsaverat Testimoniales ordinum præcedentium, adeoque metu censurarum, quæ in eo casu communari solent in edicto, habuit intentionem non suscipiendi Ordinem Subdiaconatum, qui tunc sibi ab Episcopo conferebatur) re ipsa ordinatus

essel? Respondit verò die 24 Augusti ejusdem anni esse iterum ordinandum sub conditione; nam illa animi perturbatione, qua agitabatur Clericus, non satis constare poterat, utrum verum animum suscipiendi Ordinem non habuerit. ib. n. 13.

Cum male promotis ad Ordines, et signanter cum promotis per saltum in casibus occultis Major Pœnitentiarius dispensare potest ad effectum, ut omissos Ordines occultè suscipiant à quolibet Antistite, etiam extra tempora, non servatis interstitiis, et absque Dimissoriis: non tamen ut plures Ordines sacros eodem die suscipiant. Bulla *Pastor bonus*. Bull. Tom. I. n. 95. §. 18.

Dispensat etiam cum promotis ad sacros ordines per simoniam, in casibus tamen occultis, et in foro conscientiæ. ibid. n. 19.

PAROCHUS.

Parochus actualis, etiam Regularis, quocumque appelletur nomine, nempe Vicarii perpetui, seu ad tempus constituti, teneatur Missam applicare pro populo singulis diebus festis de præcepto, ut in encyclica ad Episcopos Italæ incipiente *Cum semper*, Bull. Tom. I. n. 103, Pontifex mandat.

Si habeat diebus illis alias obligationes applicandi Missam, curare debet, ut illis per alios satisfaciat. ibid. §. 8. Parochus tamen pauperibus potest Episcopus indulgere, ut ipse Parochus satisfaciat aliis obligationibus, quæ fortè occurruunt, applicandi Missam diebus Festis, dummodo tamen eidem Missæ pro populo infra hebdomadam satisfaciat. ibid. §. 8. Parochus etiam pinguoribus redditibus prædictus absolvitur ab obligatione applicandi Missam singulis diebus pro populo; dummodo non aliter in fundatione Beneficii cautum sit. ibid. n. 6.

Parochum Regularum suo muneri deficientem potest punire Episcopus cumulativè cum Superiori Regulari; ita tamen, ut si aliter statuat Superior regularis, aliter Episcopus, standum sit Episcopi mandato. Ita statuit Pontifex in Bulla *Firmandis*. Bull. Tom. I. n. 109. Si removeri debeat, potest tam Episcopus sine Superiori regulari, quam hic sine illo id præstare. ibid. §. 11.

Parochi jurisdictionem habent ordinariam in foro interno, non verò externo, quidquid alii censuerint, ut proinde nullam excommunicationis sententiam ferre possint, ut ex communiori, et in praxi recepta sententia. De Syn. Dioc. I. 5. c. 4. n. 2.

Parochi Ecclesiarum filiarum interesse tenentur benedictioni Fontium diei sabbati sancti, ex sæpe repetitis S. C. Concilii Decretis. Instit. Eccl. I. n. 2 et seq.

Episcopi successores ex rationabili causa etiam extra visitationem possunt examinare Parochos ad Ecclesias parochiales alias approbatos, ut in Decr. S. Cong. Concil. Instit. Eccl. 9. n. 16. Quin et hoc potest Episcopus præstare pro libitu, et ex sola quiete animæ suæ, quamvis nihil habeat suspicionis. ibid.

Si verò Episcopus velit iterum examinare quos ipse approbavit, requiritur saltem extrajudicialis infamatio de inscritia. Quamvis

hoc non requiratur ab iis, quos laicus Patronus nominavit ad Beneficium curatum, cum probati non fuerint in concursu, ut ex S. Rota, et ex Cardinali de Luca de Paroch. Disc... ibid.

Parochus habendus est quoad crimen complicitatis ille, qui peccat cum familia sua, quæ in ejus domo habitat, quamvis in alia Parœcia habeat paternam domum. Et re ipsa quidem præceptum paschale tenetur illa implere in parœcia, ubi famulatum habet. Inst. Eccl. 83. n. 22.

Tolerari potest, ut Parochus habeat in domo mulieres sibi conjunctas in primo et secundo gradu consanguinitatis, et etiam affines in primo gradu cum ancillis earum, quæ tamen minores non sint annis quadraginta. Ita Decretum est à S. Congr. Concilii pro Diœcesi Bononiensi. Inst. Eccl. 72. per totam, quamvis hoc decretum respiciat familias cum uno tantummodo Parochi cohabitantes; quæ verò munus suum præstant propinquis ejusdem Parochi minoris etiam ætatis permittuntur, dummodo tamen testimonium bonaæ famæ sue habeant.

Parochi alienæ Diœcesis non possunt in altera audire confesiones sine approbatione Ordinarii illius loci, nisi tantum suorum subditorum. Ita ex Decr. S. Congregat. Concil. Inst. Eccl. 86. n. 7.

Parochi per concursum provisi censentur idonei ad audiendas confessiones in tota Civitate, vel oppido, ubi Parochi constituantur, non verò in tota Diœcesi Episcopi approbantis; ut ex Decretis S. Congregat. ibid. n. 13. Ex consuetudine tamen Parochi Civitatis Confessiones audiunt in Diœcesi, et vice versa. ibid. n. 13.

Si Parochus Beneficio renuntiet, indiget nova facultate audiendi confessiones, ut ex communi Doctorum. ib.

Parochus habens redditus tenues, et populum tam frequentem, ut per se sufficere nequeat audiendi confessionibus, tenetur sibi adjungere alium Sacerdotem adjutorem, cui, si ipse nequeat, populus necessaria ad sustentationem subministrare tenetur. Ita ex Decr. S. Congr. Conc. Instit. Eccl. 94. n. 7.

Parochus ex privata scientia noscens, alterum ex sponsis matrimonium celebraturis hæretice sectæ occultè adhærere, assistere Matrimonio non potest, quemadmodum nequit, si sciret impedimentum etiam impediens. Ita De Syn. Diœc. 1. 6. c. 7. n. 6 et 7.

Parochus ad residentiam materialem et formalem obstringitur tempore pestis, etiam cum periculo morbi contrahendi, ut ex re scriptis S. Cong. a Gregor. XIII. approbatis. De Syn. Diœc. 1. 13. c. 19. n. 2. Idque verum est, licet Sacerdotem idoneum provideat, ut se absente, ejus vicibus fungatur. ibid.

Fas est equidem Parochi propter inimicitias, et persecutions a residentia recedere ex Textu Cap. *Ad supplicationem de Renuntiat.*, quia tunc periculum inimicitarum soli Parochio imminet; quare potest alium Sacerdotem substituere, qui sine suo periculo ejus munus adimpleat. At in peste omnibus æquè periculum

imminet, ideoque convenientius est, ut id discriminis subeat à Parocho, quam ab alio Sacerdote. ibid. Quæ de Parocho dicta hic sunt, valent etiam pro Episcopo.

Parochus tempore pestis et eo morbo infectis tenetur ministrare Sacra menta Baptismi et Pœnitentiae, ut annoiatum est V. Pœnitentiae Sacramentum, sed et Viaticum, ne tanto bono in illa necessitate Parochianoi preventur, nisi in eo rarissimo casu, in quo rarus esset Sacerdos, vel Parochus; ex quo fieret, ut post administratum Sacramentum Pœnitentiae uni, non superesset spatium, ut aliis morituris Pœnitentiae Sacramentum administraretur; vel si eo Sacramento administrando mortem vitare non posset, et sic populus destitueretur Sacerdotibus, ut ex doctrina Suarū, de Syn. Diœc. lib. 13. cap. 19. n. 18. 19.

In ordine ad Extremam Unctionem, ex doctrina ejusdem Suarū tunc tenetur Parochus illam administrare, quatenus valeat absque morali vitæ periculo. ib.

PATRIMONIUM.

Constitui non debet Patrimonium in industria Clerici, ut si sit Musicus, Magister etc. ut respondit S. C. in una Seguntina mense Octobris 1589. Sicut nec institui potest in bonis mobilibus, et se moventibus, ut respondit S. C. Conc. die 29 Nov. 1670. Inst. Eccl. 26. n. 7.

Patrimonium admissorum se profitetur Benedictus XIV, dum erat tantum Archiepiscopus Bononiensis, in Capellania amovibili, dummodo Patronus obligasset fidem suam nunquam ab ordinato removendi illam Capellaniam quoadusque ille vixisset, vel quoadusque ordinandus non obtinuissest aliquid sive beneficium, sive Patrimonium, et idem Patronus vel alius se pariter obstrinxisset ad alimenta ordinato præstanda, si forte impidiretur à celebrazione Missæ. ib. n. 11.

Item admisit in censibus perpetuis, dummodo debitores censūs, si voluissent illum restituere, obligassent sese ad deponendam pecuniam in loco tuto, ad hoc, ut in novis censibus, vel stabilibus impenderetur. ib. num. 12. Tunc autem curæ erit ordinato sub pena suspensionis de investienda eadem pecunia.

Si quis voluerit assignare de suo Patrimonio sufficiens ordinando, dummodo haec liberalitas sit vera, et inalienabilis absque licentia Ordinarii, id utique admitti poterit ex variis responsis S. C. ib. n. 13. Curandum est tamen, ut bona illa adeo libera sint ab aliis oneribus, ut remaneant ex iis sufficientia alimenta ordinato. ib. n. 14. dummodo etiam absit omnis Pactio tacita, vel expressa facta extra instrumentum, ut possessio bonorum remaneat apud assignantem. Non valet assignatio Patrimonii facta à patre respectu filii, cui in præjudicium legitimæ reliquorum filiorum omnia sua tribuit. Sicut nec admittitur, si pater transferat omnia sua in filium cum onere ut se alat, nisi id expressum candidè fuerit in instrumento Patrimonii. ib.

Si quis fictum Patrimonium suum sciat, et nihil secius ordi-

nationem recipiat, manet suspensus, ut ex Can. *Neminem*, et Can. *Cunctorum dist.* 70, et ex Decreto S. C. anno 1610. Si vero id nesciat, sciat autem **Ordinarius**, et tamen ordinet, **Ordinarius** quidem suspensionem non incurrit, tenetur autem de suo ordinatum alere ex vi eorumdem *Canonum*, et sensu S. C. Concilii. n. 16.

Patrimonii alienatio absque **Ordinarii** licentia ipso jure nulla est, ut ex Decretis S. C. ibid. n. 28. Nec commutari potest in alia bona, vel in aliud pariter **Beneficium** sine facultate **Ordinarii**, ut ex similibus Decretis. ibid. n. 29. Nec tandem obligari possunt bona **Patrimonii**, adeo ut si forte accidat, ut debitum solvendum sit, nulla fieri executio poterit, nisi supra eorum bonorum partem, quæ alimentis ordinati superfluit. Fas est tamen creditori recipere in solutum, seu vendere jus, quod post mortem transiret ad haeredes. Ita ex Decretis. S. C. n. 30.

Denique ordinati ad titulum **Beneficii**, resignare illud negantur, nisi facta mentione tituli, qui **Beneficio** resignando adiacet, et concludentibus probationibus demonstretur, aliam suppetere resignanti viam, qua commodè sibi de victu provideat. Ita ex Decretis S. C. ib. n. 30.

PATRONUS.

Patronus Ecclesiasticus tenetur præsentare ad **Beneficium Curatum** illum, quem dignorem putat inter approbatos ab Examinatoribus ex vi Tridentini c. 18. Sess. 24. **Episcopus** non debet inquirere super præelectione facta à **Patrono**, nisi forte aliquis fuerit inter approbatos, qui reclamet super electione facta à **Patrono**, quasi elegerit minus dignum. Ita in Epistola ad **Archiepiscopum Florentinum**. *Redditæ nobis*. Bul. Tom. II. n. 4.

Patronus laicus præsentare tenetur dignorem ad **Beneficium curatum**, ut ex S. Th. 2. 2. q. 65. art. 2. ad 3. aliisque Theologis firmatur. Instit. Eccles. 7. n. 5. 8.

Patronus si promiserit conferre alicui **Beneficium** ex motivo aliquo temporali, nempe quia sibi sit conjunctus sanguine etc., non obligatur servare quod sponpondit, tum præsertim cum nondum **beneficium** vacat. Ita ex S. Thoma. Instit. Eccles. 22. n. 8.

Si **Patronus ecclesiasticus** præsentaverit aliquem tanquam dignorem, et examinatores illum tanquam probatiorem alii currentibus judicaverint, et unus ex illis qui minus dignus judicatus est, queratur coram **Episcopo** de errore examinatorum iudicio, seque dignorem esse contenderit, tunc **Episcopus** tanquam **judex priusquam institutionem concedat**, in iudicium **Patroni** inquirere debet. Epist. ad **Archiep. Florent.** Bull. Tom. II. n. 4.

POENITENS.

Poenitens, vel quicumque alius, qui falsò denunciaverit **Judicibus ecclesiasticis**, se esse ab aliquo **Confessario** sollicitatum, incurrit reservationem Apostolicae Sedi reservatam. *Bulla Sacramentum Pœnitentiae*. Bullar. Tom. I, num. 20.

POENITENTIAE SACRAMENTUM.

Attritio de peccatis sufficit quidem ex mente Tridentini ad disponendum poenitentem, ut Dei gratiam in Sacramento Poenitentiae obtineat: sed quænam sit ista attritio non satis liquet; potest enim esse cum aliquo Dei amore conjuncta, sed debili, tenui, et remissio. Potest etiam esse dolor propter Deum non quatenus est summè bonus, sed quatenus est bonus nobis; potest insuper esse dolor de peccatis unicè conceptus propter eorum turpitudinem, aut solum metum pœnarum, et gehennæ, absque ulla Dei dilectione. Hæc tamen postrema attritio potest etiam excitari ex metu gehennæ, ut conjugatur cum aliquo Dei amore initiali, quatenus ita peccata odio habentur propter supplicia, ut simul animus feratur in Deum ut objectum diligibile. Quæstio est anceps inter Theologos, num sufficiat attritio servilis, quæ elicitor ex unico metu gehennæ, et pœnarum, nullo vel initiali Dei amore adjuncto: vel requiratur saltem conjunctus amor Dei initialis. In hac questione nihil decidendum ab Episcopo in Synodo sua monet Pontifex; suadet tamen, ut doceantur **Confessarii**, æquum esse hortari pœnitentes ad veram et perfectam contritionem, quod et in Rituall jussu Pauli V edito monetur. De Syn. Diœc. l. 7. c. 13. per totum.

Moriturum, qui antequam incidat subitus ægritudinis gravis casus, signa contritionis exhibuit, et postquam supervenit **Confessarius** nullo externo signo voluntatem ostendit, adhuc tamen absolvit posse multò verior et tuta est opinio. Neque hic locum habet controversia, num absolutio conferenda sit sub conditione, an absolutè; hæc enim tantum valet in casu, quo moriturus dubia prorsus et ambigua contritionis signa præbuit. De Syn. Diœc. l. 7. c. 15. n. 8.

Si vero ex nullo testimonio constet illum ante casum mortalis illius morbi signa doloris exhibuisse et petiisse **Confessionem**, adhuc tamen multò verior est opinio contendentium, ut absolvatur sub conditione, dummodo moriturus christianè vixerit: nam acta christianæ vitae totidem sunt voces, quibus miser ille absolutionem sibi dari petierit, et contritionem exhibuerit; et nisi sint præsentes actus pœnitentis, per vitam illam antea christianè actam, præcessisse dicendi essent, et tunc pro præsentibus haberí, quemadmodum præsens censemur contrito ante subitum mortis casum præmissa. De Syn. Diœc. l. 7. c. 15. n. 10.

Sunt qui etiam velint, etiam iis non negandam absolutionem sub conditione, qui, licet male vixerint, tamen catholicam fidem

retinuerunt, et pro catholícis se gesserunt, quorum tamen sententia nimis laxa videtur. ib. n. 13.

Pœnitentiæ Sacramentum iis, qui morbo pestis infecti sunt, non tenetur per se præstare Episcopus, cùm ille agat per Parochos, ut causa universalis per particulares; sed Parochus omnino tenetur, quod et ratio suadet, et decreta S. C. approbata à Gregor. XIII declarant; quanquam administrare illud possit aut directè per se, aut adhibita opera aliquujus Sacerdotis ab Ordinario approbat; nam, si Parochus omnino per se id agere deberet, cæteri Parochiani morbo non affecti nollent tunc à Parocho recipere Sacra menta, eò quòd sibi metuerent. De Syn. Diœc. l. 13. cap. 19. n. 7.

POENITENTIARIA.

Pœnitentiaria facultates dirigit, et ad certas leges extendit et reformat Benedictus XIV in sua Bulla *Pastor bonus*, Bull. Tom. I. n. 95. Absolvere potest omnes quoscumque eò se diri-
gunt, tum ab omnibus criminibus, tum ab omnibus censuris etiam latis in Bulla *Cœnæ*; Regulares quidem in utroque foro, cæteros in foro conscientiæ. Quanquam etiam cæteros in utroque foro potest absolvere, quando agitur de censuris latis à Jure et Apostolicæ Sedi reservatis; quin etiam latis nominatum ab homine, si jam expiraverit jurisdictione Judicis, qui sententiam tulit, seu quando ab alio remissa est absolutio ad sanctam Sedem, vel si censuris illis innodati fuerint impediti ut adeant eos a quibus de jure deberent absolvi.

Absolvit etiam pæreticos dummodo occultos, etiamsi in hæresim externam incurrerint, dummodo actus illi extrinseci à nomine visi vel notati fuerint.

Publicos etiam hæreticos et apostatas absolvit in foro conscientiæ in casibus, in quibus non est necesse denuntiare complices, nempe quod illi obierint, vel degant in Regionibus palam infectis, non tamen in iis, in quibus viget officium S. Inquisitionis.

Non absolvit Principes, et alios jus Imperii vicario nomine habentes, etc. Episcopos et alios superiorès Prælatos in casibus publicis contentis in Bulla *Cœnæ Domini*.

Non absolvit eos, qui astrologia judicia vel per se, vel per alios de statu Reipublicæ Christianæ, seu de vita et morte Romanorum Pontificis viventis exquirunt. Reliqua vide in eadem Bulla.

Vacante Pastore Ecclesia Romana, major Pœnitentiarius, cuius officium tunc non vacat, absolvere potest quæcumque ad forum conscientiæ pertinent, etiam ab iis censuris in foro tamen conscientiæ, à quibus vivente Pontifice non posset, ita tamen, ut sit absolutio ad reincidentiam, nisi intra tempus taxandum recursus fiat ad novum Pontificem.

Quoad forum extermum vacante Sede Apostolica, nihil potest S. Pœnitentiaria, nisi tantum in ordine ad Regulares apostatas ut dictum est V. *Regulares*.

Denum in eodem casu potest absolvere à censura publicos violatores ecclesiasticæ libertatis et immunitatis cum reincidentia tamen, ut supra. Hæc omnia Pontifex in Bulla *Pastor Bonus*. Bullar. Tom. I. n. 95. §. 52.

Potest etiam Monialibus Confessarios deputare; ex approbatis tamen ad Moniales audiendas.

PESTIS.

Pestis tempore quid agi liceat, vel secus circa administratiō-
nem Sacramenti Confirmationis, Pœnitentiæ, Eucharistiæ, et Extremæ Unctionis, vide in singulis eorum articulis.

Num liceat dimidiare confessionem mortalium ex timore con-
trahendi morbi, quæstio est inter DD. anceps, in qua nihil certi
decernitur. De Syn. Diœc. l. 13. c. 19. n. 19.

In ordine ad administrandam Eucharistiā non esse omnem Ecclesiæ ritum servandum, qui modò ab Ecclesia præscribitur, docet Muratorius in Tractatu de Peste, sed ab Episcopi judicio expetendum esse, quid à singulis præstari posset, ut minus periculosè, sed decenter ministretur, quod etiam rescriptum fuit ad postulata Vicarii Apostolici Juliæ Cæsareæ. De Synod. Diœc. ib. n. 26.

Tutò potest Episcopus judicare tempore pestis, quod Eucha-
ristia laicis porrigeretur suis manibus accipienda, ut ipsi per se
ori illam inducerent. ib. n. 27.

Extrema Unctio erga peste infectos conferri potest inungendo organum illius sensū, qui unctioni magis expositum se offert,
ita formam proferendo quomodo fieri solet, cùm unus tantum-
modo sensus inungitur. ib. n. 29.

Licet autem judicio Episcopi in eo casu inungere ægrotum ad-
hibita oblonga virga, cujus in extrema parte sit gossypium oleo
sacro imbutum. ib. n. 30.

PIGNUS.

Quæ vendi non possunt, nec possunt in pignus dari, L. *Pupil-
lus* §. *Eam rem ff. Quæ res pignori*, etc. Quare res Ecclesiæ, et
etiam mobilia pretiosa non nisi concorrente legitima causa, et
accidente licentia Sedis Apostolicæ, vel Episcopi respectu mo-
bilium minoris pretii vendi possunt. Inst. Eccl. 69. n. 5.

PRAECEDENTIA.

Parochus loci, ubi aliquis obiit, cadaver associans semper
habet præcedentiam supra alios, quoadusque est intra limites
Parœciæ suæ. Inst. Eccl. 105. n. 5/.

PRECES PUBLICÆ.

Principes seculares si petant ab Episcopo ut preces publicæ
indicantur pro necessitate statū, id utique potest, et debet.
Nonni si vero summa abusio esset, si etiam ex consuetudine Prin-

330 EPITOME DOCTRINÆ MORALIS ET CANONICÆ
cipes Episcopali auctoritate neglecta indicere illas vellent. Encyclica ad omnes Episc. Quemadmodum preces. Bull. T. I. num. 82.

PROCESSIO.

Ad Processiones solemnes cogi non possunt Clerici nullum Beneficium vel officium ecclesiasticum obtinentes, sicut nec simplices Presbyteri. Beneficium verò etiam non residentialis obtinentes utique possunt. Ita censuit S. C. cuius Decreti occasione ponderatur, nihil hīc decerni de Clericis non beneficiatis, sed alicuius Ecclesiæ servitio addictis. Instit. Eccl. 31. n. 2.

Processiones prius fieri debent, dein Missa solemniter cantanda ex Rubrica Missalis Romani. Instit. Eccles. 68. num. 12, nisi tamen aliter ob gravem causam Episcopo, vel Clero videatur. ibid. ex eadem.

Regulares instituere nequeunt Processiones nisi intra vel circum ecclesias suas; nec confraternitates, nisi intra Oratorium suum: si verò velint per Urbem procedere, utique debent Parochis respectivorum locorum aliquid officii exhibere. Instit. Eccl. 105. n. 51. Sufficit tamen licentia Episcopi etiam reclamente Parocho, ut à S. Congreg. Rituum decisum est. ib. n. 52.

Processio in festo S. Marci, si incidat in ipsam Paschæ Resurrectionis diem, transferenda est ad tertiam diem Paschæ ex Decreto S. C. Rituum die 25 Septemb. 1734. Inst. Eccl. 28. n. 3.

PROFESSION REGULARIUM.

Judicia de nullitate Professionis quomodo instituenda sint. Vide V. Regulares.

QUÆSTUATIO.

Græci quantumvis exhibentes testimoniales de adhæsione sua Romanæ Ecclesiæ, adhuc tamen ex Decreto Innocentii XI prohibentur quæstuare, et facultatem ea de re obtentam à quoque, vel ab ipsa pariter Congregatione jubentur Episcopi ad se recipere, et ad eamdem Congregationem de Propaganda Fide transmittere. Insuper Clem. XII in suo Brevi mandavit pecuniam ita à Græcis collectam, et alicubi depositam sequestrari ab Episcopo, et ad eamdem Congregationem transmitti. Inst. Eccl. 75. num. 1.

REGULARES.

In probanda nullitate Professionis Regularis multa edicit nova Benedictus XIV in sua Constitutione, *Si datam hominibus fidem*, Bull. tom. II. n. 47. Mandat igitur servari Decretum Tridentini, Sess. 25. de Regul. c. 19, quo vetantur audiri reclamantes contra Professionem, nisi intra quinquennium à die Professionis reclamaverint. Confirmat etiam varia Decreta Congregationis Concilii ea de re edita. Mandat deinde, ut probationes non fundentur in extra judicialibus attestacionibus,

EX OPERIBUS BENEDICTI XIV.

331

sed omnia juridicè procedant. Insuper citari, et audiri jubet tum defensores Monasterii in quo habita est Professio, tum consanguineos, sive alios, qui bona Professi obtinent, tum etiam autores, vel complices metū incussi (si ex metu prætendantur nullitas Professionis). Mandat, ut in singulis Diœcesibus ab Ordinario deputetur defensor Professionis, cui stipendum à judice definitum solvatur sive ab iis, quibus bona Professi obvenerunt, et eorum defectu à Monasterio, et eo impotente ex multis Tribunalis. A priori sententia pro nullitate omnino appellandum est, nec sine secunda sententia licet Religioso cultu exuere.

Post quinquennium peti necesse est à Sede Apostolica restitucionem in integrum, pro qua obtinenda defensor Professionis assistat semper tum processibus instituendis ex vi commissorum, et Superioribus regularibus et Ordinariis locorum, tunc etiam cum dubium utrum concedenda sit restitutio in integrum in S. Congregatione proponitur. Neque in ea concessione sufficit unica sententia favens, sed duæ conformes requiruntur. Hæc novo jure sancit Pontifex; in cæteris consueta judicialis praxis retinenda est.

Cum Regularibus reddituris ab apostasia major Pœnitentiarius dispensare et commutare potest pœnas quomodocumque incurisas, et pœnitentias regulares obeundas, sicut et absolvere à censuris, cum reincidentia tamen, nisi ad tempus præfinitum redierint (irregularitate tamen usque ad actualem redditum perseverante.) Potest etiam illis concedere transitum ad alium ordinem. Nemini, autem Regulari permittat ut vivere possit in veste seculari, seu Clerici secularis. Bulla *Pastor bonus*, Bull. tom. I. n. 95. §. 33.

Transitum de una Religione ad aliam etiam laxiore potest major Pœnitentiarius concedere; ita tamen ut restringat hanc suam facultatem transeundi ad Ordines, in quibus regularis observantia viget, et in dubio attestatio Ordinarii requiratur. Non concedit tamen transitum ad Ordines Hospitalares et Militares, quamvis ad Ordinem S. Joannis de Deo facilius indulget; sicut nec concedit transitum ad Ordinem S. Benedicti antiquioris observantiae, aut ad alias consimiles Congregationes cujuscumque Ordinis fuerint. ib. §. 34 et 35.

Si Regularis ante Professionem habituali morbo detineatur, nec interrogatus vitium suum denuntiet, nisi post Professionem, expelli non potest, nisi aliter declaretur in Constitutionibus ejusdem Ordinis, uti reipsa declaratum est in Constitutionibus PP. Capuccinorum, in quibus Religio ad retinendum ejusmodi Professum minimè velle se esse obligatam exprimit. An tunc verò Professus non dimissus à Religione possit sponte abire, etiam illa repugnante, quæstio est non adhuc à S. Congregatione definita De Syn. Diœces. I. 13. c. 11. n. 4.

Regulares pro apostatis habentur, si sese nulliter professos contendentes regularem habitum exunt, et à claustris disce-

dunt, nec unquam audiuntur causam suam defensuri, nisi postquam redierunt ad Monasterium. Ita ex Trident. Sess. 25. c. 19. *De Regul. De Syn. Dioc. I. 13. c. 11. num. 13.*

Insuper non licet illis, ex inaniter præsumpta necessitate recurrenti ad Superiores Ordinis, exire extra claustra sine Superioris litteris; alioquin enim apostatarum pœnis per Ordinarii loci puniantur. Ex Trid. ib. c. 11. n. 13. Hæc tamen intelligenda sunt, quando recurrenti causa non est vera, urgens, et gravioris momenti. ib. n. 14.

Vetitum est Superioribus regularibus, ne subditis suis facultatem faciant transeundi ad aliam Religionem, nisi non dubiis documentis constiterit illis, alterius Religionis Superiorum parum esse ad eos recipiendos; atque ita res constitutæ sint, ut transitus iste rectè fiat ab una ad aliam Religionem ita ex Decreto S. Congreg. Concilii ab Urbano VIII approbato ibid. num. 14.

Transitus iste, etiamsi agatur de apostata transferendo, fieri nequaquam potest ad Religionem, in qua regularis observantia non viget; quin nec licet, si Religio illa sit militaris, aut hospitalaris, excepto ordine S. Joannis de Deo. Ita edxit Benedictus XIII in sua Constit. *Licet Sacra*, ibid. num. 14.

Regularis in Claustris non degens, si ab illis abscessit non præobtenta Superioris venia, vagaturque, etsi gestet religiosa indumenta, et animum redeundi retineat, debet ab Episcopo loci, ubi moratur, in carcerem conjici, et Superioribus regularibus consignari, secundum Regulam puniendus, ut ex Decreto S. Congreg. Concilii ab Urbano VIII confirmato. ibid. Hæc tamen vera sunt, nisi aliunde constet, Regulari illum se subtraxisse ab immoderata severitate Superioris localis, ut recurrat ad alium Superiorum majorem. ibid.

Regulares incorrigibiles expelli possunt ab Ordine, quidquid vetera S. Congr. decreta olim in contrarium statuerint, ut ex novis Decretis ejusdem Congreg. Concilii firmatur. ib. n. 16.

Incorrigibilis vero censetur, qui omnibus inustus est improbitatis characteribus in Jure Canonico ad id designatis. Debet præterea antecedere carceratio sex mensium in pœnitentia, et jejunio, ac tandem sententia Provincialis ejusdem Provinciæ, consultis tamen sex aliis ex eadem Provincia Religiosis, designandis in Congregatione provinciali, confirmandisque à Superiori Generali, cui reservata est facultas iterum retractandi eamdem causam, et priorem sententiam revocandi. Ita ex novissimis Decretis S. Congreg. Concilii. ib. n. 19.

In conficiendis incorrigibilitatis processibus valent illi, qui ad normam regularum et consuetudinum ejusmodi Ordinum formantur. ib.

Lata contra ejectos sententia notificanda est Episcopo ordinario loci, non ut de illa cognoscat, sed quia illius jurisdictioni subest, ejusque mandatis obsequi debet. Ita ex Decretis S. Congregat. ib. num. 20.

Ita ejecti non possunt induere habitum Religionis, sed clericalem adhibeant necesse est. Manent insuper perpetuo suspensi ab exercitio Ordinum in Religione susceptorum, nec potest ab Ordinariis ea pœna relaxari, vel moderari. Ita ex Decretis S. Congreg. ibid.

Si verò ex litteris Testimonialibus Ordinarii constiterit, spem evidentem inesse resipiscentiæ, tunc iterum ad Ordinem recipiendi sunt. Ita ex Decretis. ibid.

Demum ita ejectus voto castitatis omnimodè obstrictus remanet, paupertatis vero, cum quadam moderatione, sicut nec obedientia proprio Superiori regulari exhibenda ab eo est. Reliqua verò vota in Professione ab eo nuncupata, remanent in suspenso. Ita ex DD. ib.

Ejectus si provocare vult ab injustitia sententia in se latæ, debet se constituere in carceribus formalibus Religionis, ut ex Decreto S. Congreg. Concilii, lato die 15 Nov. 1608 constat. ib. n. 31.

Religiosi tamen Societatis Jesu post tria vota simplicia ab illis emissa exacto probationis tempore ab Ordine dimissi non comprehenduntur in Decretis de apostatis, et ejectis, ut ex Responso S. Congregat. Concilii. ibid. n. 21. Votum castitatis ab illis emissum, dum permanent in Ordine, dirimit Matrimonium. Iste ne celebrare possint vetantur solummodo, quia carent Patrimonio, vel Beneficio. ibid. n. 23. Sunt tamen habiles ad Beneficia, et Ministeria ecclesiastica obtainenda. ibid. num. 26. Valent tamen hæc omnia in dimissis ante Professionem soleūnem. Post illam verò emissam censemur ac Regulares, in ordine ad ejectedos. ibid.

Vota castitatis etc. à Religiosis laicis Cisterciensibus emissa, solemnia sunt, non simplicia, ut ex peculiari Decreto peculiaris Congregationis habitæ coram Bened. XIV, die 27 Martii 1747 lato constat. ib. n. 28.

Si Religiosus ob crimen aliquod damnatus sit ad tritemes ad certum tempus, num ab ea absolutus pœna recipiendus iterum sit à Religione, nondum definitum est à S. Congregat. quamvis fuit consulta. Hæc tamen sola sententia damnationis ad tritemes, etiam si nondum remigaverint, perpetuò illos infames declarat, adeoque irregulares. ib. n. 30.

Regulares quicumque etiam exempti in Indiis Orientalibus agentes, curam animarum exercentes, subsunt prævio examini Ordinariorum, et approbationi, nec non visitationi, correptioni et jurisdictioni eorum in iis, quæ ad prædictam Curam pertinent. Const. *Quamvis ad confirmandum etc. Bull. Tom. II. num. 1.*

Regulares sacros Ordines suscepturi non tenentur ostendere Dimissorias Ordinariorum propriæ originis, sed sufficit si illas acceperint à Superiori suo. Vicissim non possunt uti privilegio suscipiendi Ordines à quocumque, nisi illud obtinuerint post Tridentinum, et ad illos pervenerit concessionē directa, non verò communione privilegiorum de uno in alium Ordinem. Si hujus-

modi privilegium non habuerint, ordinari debent ab Ordinario loci, in quo degunt, si ille sacras Ordinationes tempore legitimo sit habiturus. Si vero habiturus non sit, possunt Dimissoræ à Superiore regulari illis concessæ ad alium dirigi cum authenticâ attestatione Episcopi Diœcesani, ex qua constet ipsum Ordinationes habiturum non esse. Transgressores hujus sanctionis, qui Ordinationem ab alio suscepint, suspensionis censuram incurront. Superiores regulares, qui Dimissorias concederint, voce activa et passiva multantur. Ita Pontifex in Bulla *Impositi nobis*. Bull. Tom. II. num. 27.

Si vero Regulares tempore Ordinationibus proximo transeant ad alterius loci Monasterium, et post receptam Ordinationem ab Episcopo illius loci, quo transierunt, redeant ad pristinum Monasterium, videntur hoc quidem fecisse in fraudem, nihilominus nihil potest contra hos decerni, quia potuit res fieri citra fraudem. Ipsi ergo sibi consulant. De Syn. Diœc. l. 9. c. 17. n. 4.

Si Superiores Dimissorias subditis suis dederint, ut ab Ordinario quocumque Ordines recipiant, nisi in casibus supra expressis, privantur usu vocis activæ et passivæ, et dignitate qua potiuntur, ex Decreto Clem. VIII die 15 Martii 1596. Quod Decretum non ita legitur, ut in multis editis, *pœnas incurrit*, sed *pœnas incurunt*, quod infert pœnam latam, et non ferendam. Inst. Eccles. 23. n. 12. Num fruantur privilegio Ordinationum extra tempora, affirmandum esse videtur ex auctoritate Concilii Romani sub Benedicto XIII. Titul. 5. Cap. 2. ib.

Regulares habentes privilegium posterius Tridentino, ut exempti sint ab Interstitiis, frui illo debent, nec possunt Episcopi illos eo nomine ab Ordinatione rejicere. Ita ex Decr. S. Congr. die 24 Augusti 1686. De Syn. Diœc. lib. 9. cap. 16. num. 6.

Regulares etiam exempti nequeunt exponere Sacramentum Eucharistiae sine velamine in suis Ecclesiis, nisi ex causa publica ab Ordinario probata. Fas est tamen illis ex causa etiam privata Sacramentum velatum exponere in Tabernaculo aperto; dummodo tamen ab illo non extrahatur, ut ex Decr. S. Cong. De Syn. Diœc. l. 9. c. 15. n. 4.

Generatim vero jus est Episcopis cogere Regulares parere sibi circa ea, quæ ad majorem cultum hujus ineffabilis Mysterii et celebrationis Missæ præcipienda consueverint. Quod ex Decreto Trident. Sess. 22. *De observandis et evitandis in celebrazione Missæ*, eruitur. ib. n. 5.

Regulares tenentur parere Episcopo præcipienti, ne in eorum Ecclesiis exponatur insolita imago, aut nova reliqua ab ipso non approbata, et inobedientes possunt etiam censuram cogi, ut ex Decr. S. Congr. die 5 Julii 1700. De Syn. Diœc. l. 9. c. 15. n. 5.

Regulares puniri possunt ab Episcopo tanquam Apostolicæ Sedis Delegato, si quid deliquerint in iis, quæ respiciunt Claustram Monialium etiam exemptarum, et earum, quæ intra Monasterii septa degunt. ib. n. 6.

Regulares non possunt secularium confessiones excipere *sine licentia, gratia et beneplacito Episcopi*, quæ verba sunt Extrav. Bonif. VII, in Cap. *Super Cathedram de Sepulturis*, quod et confirmavit Trid. Sess. 23. cap. 15. de Ref.; sed et fas est Episcopis eam facultatem limitare ad certum tempus, certasque personas, quin et ex parte revocare, contrarianique opinionem Alexander VII die 30 Januarii 1659 damnavit. De Syn. Diœc. Lib. 9. cap. 16. n. 7.

Possunt tamen Regulares ab Episcopo approbati acciri ad domos secularium ægrotantium, eorum confessiones audituri, non petita à Parochis ægrotantium licentia; sed de audita ægrotantium illorum confessione debent relinquere syngrapham, qua Parochus certioretur. Ita ib. n. 9.

Regularibus Prælatis non licet monasteria Monialium sibi subjectarum ingredi, nisi semel in anno causa visitationis; si autem necessitas urgeat ut sæpius ingrediantur, non possunt nisi cum præsentia Episcopi Diœcesani, aut alterius ecclesiastici ab ipso deputati. Ita ex Constitutione Felici 156 Alex. VII. De Syn. Diœces. Lib. 9. cap. 15. n. 6.

Regularibus vetitum est alloqui Moniales etiam sibi subjectas sine licentia expressa non solum Superioris regularis, sed Episcopi, ne vel semel quidem per spatum quadrantis horæ cum dimidio, ne vel pariter occasione concionis ad Moniales illas habite, ne vel tandem ex causa quantumcumque honesta et pia. ib. n. 7.

Regulares subduntur coercioni Episcopi, si excipiunt confessiones secularium sine prævia Episcopi approbatione, ut ex Constit. X Clem. X. Item non possunt inconsulto, et non approbante Episcopo audire confessiones Monialium sui Ordinis etiam exemptarum ex vi Bull. 18 Greg. XV.

Regulares nova Monasteria, seu domos ne erigant, vetantur absque Sedis Apostolicæ et Episcopi facultate, quamvis Tridentinum Sess. 25. cap. 3. *de Regul.* solius Episcopi facultatem ex primit. De Syn. Diœc. l. 9. c. 1. n. 9.

Est tamen pro monialibus in Ditione Hispanici Regis Breve Urbani VI suspensivum ejusdem Constitutionis, sed non valet extra Hispaniam. De Syn. Diœc. l. 9. c. 15. n. 9.

Ad statum Regularum transire possunt Presbyteri Ecclesiæ vel Diœcessis servitio addicti, invito etiam Episcopo proprio; tenentur tamen, nisi aliquid obstet, illum consulere. Ita in Epistola ad Card. Quirinum, *Ex quo dilectus*. Bull. Tom. II. n. 25.

Regulares extra monasterium degentes, et Clericos Regulares quomodocumque exemptos in civilibus causis mercedum et miserabilium personarum, nisi habeant judicem certum à S. Apostolica in partibus deputatum, coram Ordinariis locorum conveniri posse in prima instantia decernit Pontifex in Bulla *Ad militantis*. Bull. Tom. I. n. 48. §. 41.

RESERVATI CASUS.

Ad solum Romanum Pontificem, Episcopos et Prælatos inferiores habentes jurisdictionem quasi Episcopalem cum territorio separato pertinet casum reservatio, ex doctrina Concilii Tridentini et Decisionibus S. Congr. De Synodis Diocesis Lib. 5. Cap. 4. num. 2.

Quanquam reservatio fieri potest extra Synodus, multa tamen uidentur, ut potius in Synodo fiat; ideo præsertim, quia non desunt Theologi cum Roncaglia tenentes leges ab Episcopo latas extra Synodus, eo cessante, cessare; cum ea tantummodo, quæ in Synodo fuit ab Episcopo, legis plenam auctoritatem obtineant. ib. n. 3.

Actus merè internos, nec Summus Pontifex, nec Episcopi reservandos sibi unquam censuerunt. ib. c. 5. n. 5.

Regulares non solum reservare prohibentur alia crimina, quæ in Decreto Clem. VIII definiuntur, sed nec possunt alia ab his diversa crimina illigare censura reservata, ut et firmat Pontifex ex Decreto quodam Sacrae Congregationis Episcoporum et Regularium. ibid. Cap. 5. n. 6.

RESIDENTIA.

Ad residentiam tenentur Episcopi et Parochi, ut ex Concilio Tridentino Sess. 6. Cap. 1. *de Ref.* et Sess. 23. Cap. 1. adeo ut quo tempore non resident, non faciant fructus suos, ut ex Constitutio Pii IV. Ex qua etiam Constitutione constat, si quo tempore illi non resident, obierint, de redditibus ecclesiasticis disponere nequam posse, etiamsi testandi facultatem obtinuissent. Institutio Eccl. 17. n. 4 et 5.

Episcopi, æqua et rationabili causa poscente, ad duos, tresve menses quotannis abesse à Diocesi permittuntur; Parochi vero duobus mensibus possunt quidem, sed de licentia Episcopi, et relicto idoneo Vicario ab Ordinario approbando, ut ex Tridentino Sess. 23. cap. 1. *de Ref.* ibid. n. 7.

Nec sine licentia Episcopi abesse possunt per hebdomadam, sicut non sufficit licentia tacita. Ac demum non est satis ad evadendas poenias, si causa sit evidens, et Episcopus non consulatur, vel si consultus neget; quanquam tunc possit fieri recursus ad legitima tribunalia. Si tamen ex improviso discedere necessarium sit, tunc post discussum scribendum est ad Ordinarium. Ita ex Decreto Sacrae Congr. ib. n. 11.

Pro Parochis tamen agrestibus sufficit licentia Vicarii Foranei, pro absentia tamen modici temporis. Ita ex Decreto Sacrae Congr. n. 12.

Si abeundum sit duobus vel tribus diebus non festivis, mos singularum Diocesum tenendus est. Ita ex Decreto Canonis. ib.

Ad excusandam non residentiam non sufficit aeris intemperies. Si tamen Parochus ægrotaret, nec posset ibi ex defectu medicorum curari, tunc ad quatuor menses obtinere potest ab Ordinario licen-

tiam secedendi ad loca viciniora, Vicario idoneo interim substituto, ut ex Decretis Sacrae Congreg. ib. n. 25.

Nec excusantur, si absint, ex eo, quod Parœcia distet tantum tribus quatuorve milliariis à civitate.

Nec etiam, si nocturno tempore ibi resideant, et celebrata summo mane Missa, tum reliquum tempus agant in Civitate, relicto tamen idoneo substituto, idque præsent per majorem anni partem. Ita ex Decr. S. C. C. ib. n. 18.

RESTITUTIO.

Bona immobilia ab hostibus in bello injusto capta, putâ à piratis, infidelibus, hæreticis etc., si emantur à fidelibus, debent restituiri proprio domino nullo exacto pretio ab eodem; quod decretum olim fuit à Congregatione Propagandæ fidei an. 1630. Quorum opinionem Benedictus XIV admissit in epist. ad P. Nicolaum Lercari, Secretarium ejusdem Congregationis. Bullar. Tom. III. n. 57. Quod verò ad mobilia, eadem Congregatio censuit restituenda esse ab emitoribus legitimo domino, exacto tamen ab illo eo pretio, quo empta sunt; in hoc tamen iudicium suum Benedictus XIV non profert. ib.

REUS.

Reus juridicè interrogatus in judicio criminali tenetur veritatem manifestare, ut immittit Pontifex in sua Bulla *Paterna Caritas*. Bullar. Tom. III. n. 24.

SACRAMENTUM.

Sententia asserens, in Sacramentis conferendis non requiri in Ministro intentionem aliquam faciendi quidquid facit Ecclesia, sed tantum præstandi ritum externum, nulla censura ab Episcopis configenda est. De Synodis Diocesis l. 7. c. 4. n. 9. Verum contra tuiusmodi est, et omnino servanda in praxi. Quare si quid eiusmodi contigerit, et necessitas urgeat, Sacramentum Baptismi sic collatum, sub conditione iterum perfici oportet. Quod si res hujusmodi sit, ut moram patiatur, consulenda est Sedes Apostolica. ib.

SEMINARIUM.

Tenetur Episcopus assumere sibi consilium duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, item duorum de Clero Civitatis, quorum alterius electio ad Clerum spectat, quæ omnia sunt ex Cap. 18. Sess. 23. *de Ref. Tridentini*. His omnibus deputatis uti debet in administratione rerum Seminarii; sicut etiam illi adhibendi sunt circa institutionem et disciplinam ejusdem Seminarii; quanquam Episcopus ita debet in his omnibus eorum consilium audire, ut sequi non teneatur. De Synodis Diocesis lib. 5. cap. 11. n. 4. Ex pluribus Sacrae Congr. Decr.

SEPULCHRUM.

Sepulchra in Ecclesiis Confraternitatum haberi possunt, sed de licentia Episcopi, uti sæpe decisum à S. Congr. Inst. Eccles. 105. n. 124.

Si Confrater obeat, non electa sepultura mandari non potest sepulturæ in Ecclesia ejusdem Confraternitatis, ut est decisum à S. Congregatione. ib. n. 124.

SIMONIA.

In Simonia contracta pro beneficio acquirendo major Pœnitentiarius monetur, etiam in casibus occultis, et in foro Conscientiae, ne titulum ejusdem beneficii convalidet, nisi forte agatur de simonia, ignorantia facti, vel juris commissa, et Orator, quamprimum id rescivit, dispensationem petierit; quod valet et in pensionibus, in quibus simonia realis scienter contracta fuerit. Bulla *Pastor bonus*. Bull. Tom. I. n. 95. §. 22.

Abstinendum est illi etiam à condonatione pretii simoniaci, quando in Ecclesiam laesam vel pauperes debet erogari, nisi aliter suadeat paupertas delinquentium. ib. §. 23.

Qui simoniace intercessit pro alio ad impetrandum beneficium, tenetur in subsidium restituere Ecclesiae, vel pauperibus fructus à Beneficiario male perceptos, ante omnem sententiam. Inst. Eccles. 12. n. 11.

Si quis poscat à S. Congregatione absolutionem à simonia commissa in obtinendo beneficio, impetrare solet rescriptum, ut *dimitat, moneat, et restituat*; nempe dimittat beneficium, moneat pro restitutione pretii accepti Ecclesiae, vel pauperibus restituat fructus perceptos. ib. n. 12.

Si verò simonia commissa est ab aliquo tertio, inscio beneficiario, tunc rescribitur pro convalidatione tituli, dummodo *ante possessionem*, quod valet ac si diceretur, modo id non rescierit ante acceptam beneficii possessionem. ibid. n. 12.

Cum Parochiani habent jus nominandi Parochum ratione fundationis, tunc singuli, seu mares, seu foeminae, seu minores habent jus nominandi in capita, ut ex Pitone de Controv. Patron. All. 100. n. 394, firmatur. ibid. n. 13. Commendæ, Prioratus, atque Præceptoriaz Ordinis Hierosolymitani à Canonistis quidem tanquam beneficia habentur, in quibus si intercedant preces, pactiones et munera, simonia committitur: id tamen negant communi consensu Theologi animadvertisentes, non esse illis annexum spiritualis ministerii exercitium, neque necessariò conferri Clericis, quæ duo exigunt beneficia; quanquam negari non potest gravem abusum ea in re intercedere, quem tollere admisus est Clem. XI in suo Breve ad magnum Magistrum ejusdem Ordinis, in quo etiam declarat collationes hasce nullas, et irritas esse et fore. De Syn. Diœc. I. 12. c. 5. n. 15.

SOLlicitatioN IN CONFESSiONiBUs.

Sollicitatus nulla lege prohibetur, quominus ante denuntiationem sollicitantis, dum occulte admoneat, ut sibi provideat, sponte se offerendo i'ribunal. Tenetur tamen, etsi monitus compareat, et sit ex coi' reptione emendatus, illum denuntiare, ut ex propositionibus ab Alexandre VII damnatis eruitur. de Syn. Diœc. I. 6. c. 11. n. 9 et 10.

Præceptum denuntiandi Confessarios sollicitantes ad turpia, et pœnæ aliae huic sollicitationi indictæ non extenduntur ad alia crimina à re venerea diversa. ibid. n. 14.

Sacerdotes omnes etiam regulares sollicitantes ad turpia in re venerea in actu confessionis vel ejus occasione aut prætextu, præter alias pœnas Constit. Sexti V et Gregorii XV infictas, incurront etiam perpetuam inhabilitatem ad Missam celebrandam. Idemque etiam valet contra eos Sacerdotes, qui Sacrifício Missæ abutuntur ad sortilegia. Ita ex Decreto S. Congreg. Inquisit. ex mandato Bened. XIV. Id verò Decretum enuntiatum publicè est à Superioribus cuiuscumque ordinis palam semel in anno feria VI post octavam Assumpt. B. M. V. et in quocumque Capitulo Generali aut Provinciali. ib. Appen. ad Tom. I. Bull. Bened. XIV. n. 8.

SPECTACULA.

Spectacula inverecunda, uti sunt puerorum et adolescentium nudorum cursus et luctæ, etiamsi longa consuetudine introducta, ne permittantur ab Episcopis, utque legibus latissim prohibeantur, mandat Pontifex in Encyclica ad Episcopos Campanie *Nihil profecto*. Bull. T. I. n. 60.

SPONSALIA.

Si alteruter et sponsis se ad alias partes transferat inscio altero, admonitus est Superior ecclesiasticus, qui tempus aptum assignet al'senti, ut redeat, quo clapo si non pareat, vinculum dissolvitur. Inst. Eccl. 46. n. 5.

Sponsalia de fuaro inita absque præsentia Parochi, vel absque scriptura valere semper pronuntiavit S. Congregatio, cum Tridentinum tantum aboleverit Matrimonia clandestina. Priora verò sponsalia etiam non jurata, etiam sine copula prævalent secundis sponsalibus, etiam juratis, et etiam cum copula, ut ex communis DD. Inst. Eccles. 46. n. 8.

Sponsalia initia invitis parentibus, quanquam judicari possint valida, illicita sunt tamen, et detecto dissensu parentum solvi possunt, etiamsi jurata sint, quod invictè probat Archiepiscopus Rossanensis D. Muscettola in Dissertatione legenda in Tom. I. Operum Zauli ad Statuta Faventiae. ibid. n. 8.

Sponsalia absque interna voluntate execundi promissa, dubium est an obligent; est tamen grave peccatum sic promittere. ibid. n. 16.